

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ascensus Moysis in montem Seu De Oratione Tractatus Tribus Stationibus ac vijs Purgatiua Illuminatiua Vnitiua distinctus

Crombecius, Johannes

Avdomari, 1618

4. Dies Qvinta. De quinta rupe, confidentia in Deum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38133

ritò sapientia ac scientia sanctorum comparatur. Lucet enim per diem in animis iustorum ac perfectorum: adiunctæ eis sunt, stelle seu virtutes, quæ sapientiam comitantur, & sicut luminaria illa condita sunt, vt luceant super terram, & præsent diei ac nocti & dividant lucem ac tenebras: Ita vtraque cognitio discriminat iustos ab iniustis, progressum in spiritu ac profectum in virtute. Non enim in viris religiosi anni professionis computandi sunt, sed virtutum acquirarum gradus. Hi pleni dierum dici debent qui dies virtutibus ac meritis impleverunt. Cognitio verò, sanctorum hæc omnia distinguit adolescentiæ nempe iuventutisque transactæ flores, & virilis ætatis fructus, & de huius vitæ maturitatem, ac denique vitæ benè beatæ concludendæ exitum designat. Sic ergo scriptum est *ve, perè & manè dies quartus.*

Gen. 1.
19.

SECTIO QUARTA.

Dies quintus in ascensu montis, seu profectu in studio orationis.

De quinta rupe nempe confidentia in Deum.

Confide- 1. **E**T in hac rupe tenebræ atque anfractus; labendi sanè occasiones non desunt. Tamen si qua benè orandi conditio
ria in Deum laus.

que, aliquid impetrandi ratio; si quod, fortiter atque invicto animo impedimenta rei bene gerendæ propulsandi, aut etiam evertendi, consilium præsens desideretur, si solertia ad pericula evadenda, hæc inquam prolixè, ac cumulatè, in ipsa confidentia reposita, & quærenda, & inveniendæ sunt. Hac enim acquisitâ, omnipotentiam quandam induimus ad obtinendum à divinitate quicquid pie sanctèque petierimus. Hic ergo vespera primum; hic deinde diei lux invenienda sunt.

2. Atque in primis ad tenebras pertinet, difficillimum esse discernere, quid confidentia sit. Et difficilius eam totam in divino Numine constituere, ac collocare. *Confidentia* *Quid est*
enim nomen obscurum est, & si in te eam *fidentia*
colloques, nec speres quidquam à Domino, nihil obtinebis. Nec valet si in primis in te, *Errores*
deinde in Deo quoque spem reponas, nisi *varij*
altero pede claudicare velis. Nec laudandum si de divina bonitate confidas: de te verò non diffidas. Soli Deo debetur honor rerum agendarum, & gloria rerum præclare gestarum. Tibi confusio faciei, & humiliatio sub potenti manu Dei omnipotentis. Duo enim hæc *diffidentia sui, & confidentia in Deum* separari non debent. Errant ergo gravissimè, qui *Confidentia variæ*
nec diffidunt de se, nec in Deum spes suas *species*
collocant. Unde mirum non est, si raro quod

quod optamus, si quod precamur, obtineamus. Verum ne erremus in hac tam periculosa rupe, gradatim prudentesque procedamus.

3. Quidam orant, non modò sine fiducia, sed ne quidem cum desiderio aliquid obtinendi. Quotus enim quisque est qui templi ingrediens cogitet in particulari, quid à Domino velit, vel petere vel obtinere? Quis inter precandum (excipio ferventiores) aliquid petat speciatim, quo se indigere declinet? Si desiderijs incensis non teneamur. Certè credendum est, nec ea ipsa à nobis postulatum iri: est enim desiderium stimulus fiducia, & postulationis. Hi fiducia carent, quia desiderio carent rei obtinerendae, nec precantur; sed vel aliquid legunt animi planè vago & aberrante. Tales sunt qui perfunctoriè orationi vacant. De quibus scriptura: *maledictus qui facit opus Domini fraudulenter.*

Iere. 48.
10.

Confidē 4. Alij desiderijs non carent & ijs quidem *tia vana*. maximè incensis; præsertim si humana *quæ* *In huius* rantur, vt opes, dignitates, officia, promotiones. Verum ij toti sunt in præsidijs humanis, & eo præsertim nomine, quòd à Deo *offi-* votis suis minimè satisfactum iri sibi peribadeant. Illi ergo pessimè dispositi sunt, vel ad præclara quædam facinora suscipienda ac prosequenda; vel ad tentationes molestiores

ores superandas; vel ad Deum demerendum
& aliquid ab eo impetrandum. Videamus
quid sacræ paginæ de ijs statuunt. Atque in-
primis de impiorum fiducia. *Spes impij*, ait
Salomon, *tanquam spuma gracilis, quæ à procel-*
la dispergitur: tanquam fumus, qui à vento diffu-
sus est: & tanquam memoria hospitis vnius diei
prætereunius. Hæc vana spes hominum, quid
spuma gracili fragilius? Quid fumo inanius?
Ecquæ memoria hospitis vno die prætereun-
tis? Talis est spes ac fiducia impiorum. La-
pides excavant aquæ, ait Iob, & alluvione terra
cõsumetur, & homines ergò similiter perdes Domi-
ne. Addit idem propheta hoc scio à principio, ex
quo positus est homo super terram, quod laus impi-
orum brevis sit, & gaudium hypocrite ad instar
puncti. O spes hominum inanes quæ in punc-
to incipiunt, & in eodem desinunt! Quid
mirum. Nam & mundum istum, punctum
reputant sapientes; & comparatione cæli vix
atomus est, æternitatis collatione mundi du-
ratio vniversa, punctum est: & ideo in puncto
navigamus, in puncto ædificamus, in puncto
itinerà vasta peragimus, in puncto dies, mē-
ses, annos, lustra, sæcula decurrimus: & spes
hypocrite, illius puncti minime pars (si
pars aliqua inveniri potest) à Iobo descri-
bitur.

5. Et hæc quidem de impijs ac peccatori-
ribus. Quos sustinere non debent, iudicio
scrip-62₃

Sap. 5^a
15.

Iob. c. 14
19.

Iob. 20^a
4.

I. Ma-
hab. 2^a
scrip-62₃

Scripturę à verbis, ait viri peccatoris, ne timere-
 ritus; quia gloria eius stercus & vermis est. Sunt
 enim nonnulli qui sic sibi vivunt, vt Dei me-
 moriam omnino postponant; eius auxi-
 lium non implorent, & quasi ipse non exis-
 teret, ipsi eo non indigerent, obliuiscuntur.
 Subiunxit ergo Iob. *Sic via omnium qui obliuiscuntur Deum & spes hypocrita peribit.*

Homini-
 bus.

6. Alij spes suas mortalium præsidij Regū,
 Principum, parentum, amicorum ope, eorū-
 rumque auicidia ac favore stabiliunt, vt Dei
 subsidio egere minimè videantur. Funda-
 mentum hoc debile est minimaque vi obiecta,
 corruet. *An speras in baculo arundineo atque*

4. Reg. con-
 18. 21. fracto, Ægypto; super quem si incubuerit homo,
 & perfu-
 rabit eam; sic Pharaon Rex Ægypti omnibus, qui
 sperant in se, Ægyptus mundum significat,
 cuius auxilio, qui innituntur, manus perbor-
 rant, quas nec ad Dominum elevare; nec
 opera salutaria perficere; nec ad pugnam
 tenere, amplius valent; atque adeo oratio-
 nis præsidio; meritis bonorum operum, &
 victorię corona privantur. Contingere que-
 dem potest, vt & ij Principes, & amici peccato-
 res, iusti sint ac boni: nihilominus prima
 fiducia nostrę basis, Deo innitatur necessa-
 est. Ideo, Nolite ait David, *considerare in princi-
 pibus, in filijs hominum in quibus non est salus. Et
 bonum est considerare in Domino, quàm considerare in homi-*

Psal. 145
 33

homine. bonum est sperare in Domino, quàm sperare in principibus. Id est, melius est, prius est, solidius est, summa rerum est, sperare in Domino. *Iere. 17.*
 5. *maledictus homo, ait Ieremias, qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum. Brachium Domini, omnipotentia Dei, comminuit omnia sibi repugnantia. Brachium hominis caro est, & impotentia. Non frangit mollis caro saxa, non evertit rupes, ferrum non comminuit. Elige ô homo alterutrum. Maledictus eris, si carnem ponis brachium tuum: Benedictus vir qui confidit in Domino. Ex- 7.*
peccato iustorum latitia; spes autem impiorum peribit. Proverb. 10. 28.
 7. Confidunt alij in divitijs; & ijs elati divina negligunt præsidia. O stulti mortales! *Confide quid anima vestra opum ac divitiarum hinc emigrans secum feret? Noli attendere ad possessiones iniquas, & ne dixeris. Est mihi sufficiens via: mihi enim proderit in tempore vindictæ, & Eccli. 5. 1.*
abductionis. Qui confidunt in virtute sua, & in multitudine divitiarum gloriantur. Sim. ul. insipiens Psal. 48.
& stultus peribunt & relinquent alienis divitias suas, & sepulchra eorum Domus illorum in æternum. Salomon verò nos monet. Qui confidit in divitijs suis corruet; sed optime Apostolus. Divitijs huius sæculi præcipe, non sublime sapere, neque sperare in incerto divitiarum; sed in Deo vi- 1 Tim. 6.
ro. Incertum auxilium minus idoneum est fiducia collocandæ fundamentum, relicto

X

pre

- Confidē-
tia sui. præsertim certissimo & infallibili.
8. Sese nonnulli plus æquo æstimant, & corda attollunt, quæ Deo subijcere deberent.
- Proverb.
38.26. Sanè qui confidit in corde suo stultus est. Quid enim cor hominis ut extolli debeat, cum puctum extrema acu vitam deserat? Quis in re adeò debili, omnia sua tanquam in arce munita reponere audeat? At sapientes sunt, fortes, iuvenes, generosi. *Leo rugiet, quis non timebit? Vincet eos leo de tribu Iuda.* Si hominis vita, vapor sit ad modicum parens & brevi exterminari debeat: quid ea omnia proderunt? *Væ, ait Isaias, qui descendunt in Ægyptum ad auxilium, habentes fiduciam super quadrigas, quia multi sunt; & super equitibus, quia prævulsi nimis; & non sunt confisi super sanctum Israel & Dominum non requisierunt. Non est prudentia, non est sapientia, non est consilium contra Dominum.* Beatus Augustinus hæc, quæ diximus penè omnia brevi sententia complectitur. *Quis est, ait, qui confunditur? Qui dicit, quod sperat, non inveni. Non immeritò: speras de te, sperabas de amico. Maledictus autem qui spem suam ponit in homine. Confunderis, quia fesellit spes: fesellit spes posita in mendacio: omnis enim homo mendax. Si autem spem tuam ponas in Deo, non confunderis; quia ille in quo spem ponas, in isti falli non potest. Hæc Augustinus. Illud ob oculos nostros versari semper debet, quod Richardus à Sancto victore sapientissimè*

monuit. *Impossibile est quemquam de se ipso triumphare posse, donec experimento didicerit, propria virtute se non posse obtinere triumphum.*

9. Sed gradiamur ulterius. Hactenus nō ignota diximus. In tenebris latet præsumptio, quæ omni studio per fas & nefas Dei gloriam furari; & arrogantia, quæ sibi attribuere atque ascribere conantur; quæ Deo debentur. laudabile est virtutū gloria præfulgere. At quis virtutis auctor? Et cui gloria debetur? Hoc non videt arrogās, quia præsumptio sic ei oculos claudit; eoq; crudelius grassatur, quod impudentius sibi vendicat alienū; eò immanius, quò id quod Dei solius est, sibi audentius usurpat. Nō videt, inquā, se bene de se opinari & laudabiliter ex sese agere & apud se statuere de præclare gestis honorē reportare. *Qui confidit in cogitationibus, impiè agit, inquit Sapiens. 12.2.*
Et: non te extollas in cogitatione anima tua, velut taurus, ne fortè elidatur virtus tua per stultitiā, & Eccl. 6:
folia tua comedat, fructus tuos perdat, & relinquantur, velut lignum aridum in eremo. Taurus bestia est immanis. Cogitationes præsumptionis & arrogantie, brutis cornutis similes: nempe furiosos ac perversos, si audiantur, reddunt homines, qui gloriam ab alijs querunt; eosque & fructibus virtutum & folijs sermonū prudentium exuunt. Et sicut qui cornibus taurorum impetuntur, graviter sauciantur, & ex lesione, virtus corporis eliditur. Ita &

Præsumptio multumplex.

Proverb.

Eccl. 6:

qui cogitationibus arrogantiae feriuntur, virtutes amittunt, animique sanitatem; atque inglorij demique remanebunt, qui honorem Deo debitum sibi attribuere conabuntur

10. Alij arrogantes se esse negant; eò quòd rationem ducem sequi se in factis suis arbitrantur, à qua nolint recedere: & hæc magna arrogantia est, ac sui præfidentia. Nam se sibi sufficientes rati, antequam res aggrediantur, os Domini non interrogant, eius opem non implorant, suo solo consilio & inchoant, & profèqui, & concludere statuentes: ad quid? Vt quandoquidem soli auctores esse videbuntur, solis etiam laus tribuatur, & gloria suo nomini ac familiæ perpetuò adha-

Serm. 13 rescat Speciosa facies: at ex cauda serpentis in cant. agnoscitur. *Fratres*, ait Sanctus Bernardus, *post med.* Nemo vestrum velit laudari in hac vita: quia quid

quid favoris hic captas, quod ad Deum non revertens, ipsi furaris. Tibi enim unde gloria putide putat? Tibi unde? De vita sanctitate? Sed Spiritus qui sanctificat: spiritus dico, non tuus, sed Dei.

11. Præsumptio quoque magna est, periculum se exponere; ubi nulla vrget necessitas. Vt qui ebriorum convivij lautis; qui lascivus se inventuti dissolutæ immiscet; qui confidentius, quamvis castus, cum mulieribus etiam sanctis, exhibet se familiariorè; qui seculus externos, oculos præsertim, ac manus

malè
ponu
reme
esset,
preca
vel in
si pr
nos si
nostr
mus.
git p
12. P
se con
ri: de
git.
non
non
impe
vt tib
me a
fente
ferre
optat
Insa
nec
nitit
clud
teat
rum
recta

malè custodit. Hi se magno labendi exponunt periculo. Quare si labantur, merito temeritati suæ ascribere debent. Necessarij esset, & quod in nobis est, efficere, & Deum precari, vt infirmitatem nostram tulciat, ne vel incauti sensibus aliquid indulgeamus; vel si prudentibus vti ijs necesse sit; gratia sua nos sustentet, ne cadamus, aut à conscientia nostræ puritate quippiam alienum admittamus. *Qui amat periculum in illo peribit, Qui fugit periculum à periculo liberabitur.*

*Ecclesi. 3.
27.*

12. Præsumptionis quoque est; tristitia affici, si contingat nos expectatione nostra frustrari: dolor enim iste superbiam occultam tegit. Cur tristaris? Quia perficere quod volo non possum. Cur non potes? Quia mihi non succedit quidquid attentem: & à Deo impediri conatus mei videntur. Pete ab illo, vt tibi opituletur. Nolo id facere: non lubet me adeo tum demittere: etsi, eius ope, ex sententia eventus succederet, illi acceptum ferre deberem; quod gravatè facio: cum optatius sit, mihi ipsi gratulari, & gaudere. Insania hæc magna est, sed occulta tamen: nec mirum: nam superbia semper latere nititur. Quod si oculos occupare, atque occludere non possit, angulum quærit, vbi lateat; nec sanè semper in sordibus: sed plerumque in virtutis simulachro, & sub pallio rectæ rationis delitescit, vt quò occultior, eò

Y 3

per

perniciosiùs omnia operum merita populè-
tur.

13. Huic proximam addo perniciem, nec
minùs occultam: nempe quod homines
dum sua peragunt, rationes humanas secten-
tur; solisque subnixi naturæ viribus, arduas
res aggrediantur, ac gerant: virtutum præsi-
dio, etsi possint, uti tamen nolunt. Longè
faciliùs & certius hostem superabis, si inte-
fidem cæterasue virtutes excites, & Dei a-
morem honoremque tibi proponas: sic e-
nim blanda vanitas, quæ ad ostium cordis tui
in insidijs subsistit, ignominiosè fugabitur:
animusque resumptis viribus magna aggre-
dietur, eaque constantius explebit. Alioquin
si rationes humanas secutus, vel minimum
incommodum à rationibus tuis alienum su-
perveniat, dorsum vertes, clypeum hastam-
que abijcies. Interea Dei causa, & publica
res, expectatione fructuque suo frustratur,
qui multis nominibus, ac pretio comparan-
dus esset; & hic occulte præsumptionis fruc-
tus est. Cur ergò virtutibus non uteris? Cur
non assurgis supra vires humanas? Cur te
divino præsidio prudens & volens exuas?
Quia putas te sufficiètem, & sine divina ope-
rem perfecturum; & ex ea, commoda te
consecuturum, propter quæ, non Dei causa,
ea susceperas: utque tibi gauderes & gratu-
lareris, tanquam de re à te benè gesta, & glo-
riam

NVM
216

nam auramque popularem reportares. At divina iustitia merito permittit conatus tuos irritos reddi, & optatis tuis contrarium exitum fortiri; res præclaras, per humiles servos suos perfici, ut pudore suffundaris, & cognoscas Deum tua opera non indigere; neque ipsum talibus instrumentis ad res reipublicæ viles gerendas, & ad gloriam suam promovendam, uti velle. Hi ergo omnes parum idonei sunt qui cum Deo familiariter conversentur, aut magna atque ardua quæque suscipiant: cum viribus humanis innitantur, quibus & nihil infirmitis dici atque excogitari potest: & supremo Numini prætermisso derogatur. Atque hæc quidem ad vesperam pertinent. Nunc luciferum solemque orientem suscipiamus.

14. Diximus nonnullos spe, imò desiderio aliquid obtinendi, curaque omnino carere: alios abutere desiderijs, sed in humanis præsidijs spem omnem reponere. Reptando in hac tam abrupta rupe procedamus tandem & emergamus. Non desunt qui pleni desiderijs ad Deum confugiunt: sed vel sanè frigide, vel certè sine perseverantia: rati enim quod prima petitione obtinere debeant, quod postulant; si eis ex voto res non succedant, despondent animum, & rerum successus fortunæ aut industriæ suæ committunt: *In laudibus*

*Tertia
species cō
fidentie.*

B. Hieronymus ab hac insania nos revocans; *1016,*

Y 4

Quo

Qui, ait, ad cupita pervenire voluerit, reflectentem a studio orationis non debet; sed magis perseverare in intentione coepta illum oportet. Hinc est quod in libro Regum de Anna scriptum est, quod postquam oraverat, vultus eius non sunt amplius in diversa mutati. Et divus Gregorius in psal. 6. poenitentialem, De profundis: Non, ait, clamari, sed clamari. Habes in hoc perseverantia documentum, ut si primo non exaudiris, ab oratione non deficias. Imò precibus & clamoribus insistas. Vult Deus rogari, vult cogi, vult quadam importunitate vinci.

Quarta
Pec. s.

15. Alij meliores sunt. Nam & magno spiritu longa perseverantia, negotia sua apud Deum prosequuntur; negant tamen, se confidentia certioris sensum experiri. Nec exultant ex vi illius certitudinis rem obtinere, sed communi tantum providentia nituntur, qua Dominus petentibus dona largitur, vel in particulari, vel certè in specie. Ut v. g. Qui nominatim peteret à Deo vocationis donum ad religionem; id ei Deus negaret, quod sciat ipsi hoc nullo modo expedire concederet tamen in specie excellens quoddam gratia munus, quod æquaret petitionis eius meritum. Atque hic gradus non est contemnendus: imò qui hucusque progressus est, nō frustra studium orationis arripuit. Nam via communis & ordinaria, hæc ratio est, qua divina providentia fideles dirigit.

Non

Non omnes mirabilia faciunt ; non omnes motus illos divinos sentiunt, quibus certò sibi persuadeant, vel impetratum iri, quæ conceperunt ; vel etiam ea quæ naturæ vires excedunt ad exitum prosperum se posse perdere ; nec à nobis hoc exigit Dominus : sed vt conditiones, quæ ad bene sperandum requiruntur, habere studeamus.

*Conditio-
nes ve-
ra confi-
dentia
in Deum.*

16. Hæ autem esse possunt. In primis incensa charitas, sine qua sperare, aut confidere non liceat. Si enim inter Deum & nos amicitia non constet, sanè neque nos Deo, neque Deum nobis fidere velle sperandum est ; qua enim ratione ei confidere poterimus, qui peccatores odit : & nisi redeant in gratiam, omnino eos perdere, æternisque supplicijs addicere statuit. Optimè Divus Ambrosius. *Ex fide, ait, charitas, ex charitate spes, & in se sancto quodam circuitu revolvuntur.* Et Beatus Augustinus, *non enim, inquit, speratur, quod non amatur.*

*in cap. 17
Lucæ.
in Enchir
c. 117.*

17. Fides quoque necessaria est : est enim fiduciæ fundamentum. Quia namque certò promissit Deus eterna bona, & qui promittit fallere non potest, nec falli : antequam sperè, certus esse debeo, spe mea me nequaquam frustrandum esse. Idcirco mihi credendum est, certò certius me à Deo auditum iri & reportaturum orationis meæ fructum, si quid, vt oportet, ab eo postulem : quando-
quidem

Y S

quidem

Hebr. 6.
17.

quidem ita promittit; & propensior paratiorque est ad largiendum, quam promptior sim, ad postulandum. Audiamus quid Apostolis de certitudine fidei nostræ statuatur, loquens de fiducia Patriarchæ Abrahamæ. In quo ait, abundantius volens Deus ostendere pollicitationis hereditatis immobilitatem concilij sui, interposuit iusiurandum, ut per duas res immobiles, quibus impossibile est mentiri Deum, fortissimè sollicitam habeamus, qui confugimus ad tenendam propositam spem, quam sicut anchoram habemus animæ tutam ac firmam, & incendientem usque ad interiora rellaminis. Vbi præcursor introiit pro nobis Iesus, secundum ordinem Melchisedech; Pontifex factus in æternum. Quam egregiè, quam solide Apostolus hisce verbis confidentiam nostram stabilivit. Atque imprimis fiducia nostra nititur promissione divina: at hæc infallibilis est, quia assertio est primæ veritatis; est ergo fiducia nostra infallibilis. Accedit, promissa etiam Dei iuramento confirmari. Quid fortius ex parte Dei immobilis, & infallibilis? Ex parte verò nostra, etsi timoris aliquid sublit, si nobis desimus: nihilominus si pro virili, tali fundamento fiducia nostra nitatur, Apostolus eam vocat anchoram animæ tutam & firmam; ut declaret eam esse inexpugnabilem, & omnibus huius sæculi fluctibus, & tempestatibus fortiorem: anchoris enim, naves maximè alligantur, ne vi tempestatis

disijci-

dissoluantur, nos quoque in medijs fluctibus, tem-
 pestatibus acti, fiducia tanquam anchora
 firmamur. Denique declarat Apostolus nos
 confidentiæ beneficio, in cælis cum capite
 nostro Christo, quem præcursores vocat,
 conversari, & possessionem adeptos esse bo-
 norum æternorum; sed & quodammodo esse
 securos. Nam & præcursor & Pontifex nos-
 ter, non semel tantum in anno, (vt antiquæ
 legis summus sacerdos) sed in perpetuum,
 æternis sæculis, continenter, apud Patrem
 pro nobis interpellat. Ex quibus spei nostræ
 soliditas constat, eaque fretus Iob aiebat. *Ei-*
amsi occiderit me, in ipso sperabo. Et David Rex
 piensissimus. *Si consistant adversum me castra,*
non timebit cor meum. Si exurgat adversum me
prælium, in hoc ego sperabo. Hisce tamen non-
 obstantibus, non ausim polliceri promiscuè
 omnibus, ipsos, in individuo, ac sigillatim ob-
 tenturos, quod petunt: neminem iustum ta-
 men frustrari spe sua, si humiliter ac perse-
 veranter aliquid à Deo postulet; eundemque
 reportaturum quod eius saluti maximè ex-
 pedire Dominus iudicaverit.

18. Conditio tertia timor Dei est. In timore
 enim Domini, ait Salomon, fiducia fortitudinis,
 & filijs eius erit spes; gloria & divitiæ in domo eius.
 Nec timor hic certitudinem spei debilitat.
 Ex parte namque Dei, nulla subest dubitã-
 di ratio: ex parte verò nostra meritò dubitari

po

Iob. 13.

15.

Psal. 26.

3.

Proverb.

14. 26.

potest; num ea præstemus, quæ à nobis exiguntur
Dominus. Ideo monemur ab Apostolo, *Phil.* 2.

Phil. 2. *12.* cum metu & tremore salutem nostram operemur.

12. 19. Requiritur etiam ut comprimamus omnem
nostram fiduciam penitus exuamus; & nulla
in re, præterquam in solo Deo spem omnem
nostram ac fiduciam purè ac sincerè collo-

Proverb. 35. *20.* cemus. Quod, quàm difficile sit, altera parte
huius sectionis explicauimus. *Habe fiduciam in*

Proverb. 35. *20.* Domino, ex toto corde tuo, ait Salomon. Et Di-

Orat. de 20. *principa.* vus Basilius, sicut nulli alij nos præterquam soli

Orat. de 20. *principa.* Deo cultum tribuere par est, sic etiam neque vlla
alia re, spem nostram constituere debemus, quam
in Deo omnium rerum Domino. Hæc verò om-

Orat. de 20. *principa.* nia pro ut par est præstare, quam difficile sit,
nemo non videt. Meritoque cum metu ac

Orat. de 20. *principa.* tremore nobis est procedendum, atque om-

Orat. de 20. *principa.* nino curandum, ut nihil quod pro salute nobis

Orat. de 20. *principa.* tra à Deo præscriptum accepimus, præter-

Orat. de 20. *principa.* mittamus.

Orat. de 20. *principa.* 20. Vltimus gradus sublimior est: & san-

Orat. de 20. *principa.* 20. torum propria: cum certò credunt se obtre-

Orat. de 20. *principa.* 20. tuos, quod oratione apud Deum consequi

Orat. de 20. *principa.* 20. nituntur. De hac loquitur Sanctus Lucas

Orat. de 20. *principa.* 20. cum enim Apostoli Domino dixissent ad-

Orat. de 20. *principa.* 20. ge nobis fidem. Respondit Dominus, si ha-

Orat. de 20. *principa.* 20. bueritis fidem, sicut granum sinapis, dicetis hu-

Orat. de 20. *principa.* 20. arbori moro, eradicare, & trāsplantare in mare, &

Orat. de 20. *principa.* 20. obediet vobis. Et Sanctus Marcus de monte

Orat. de 20. *principa.* 20. ña ait, Amen dico vobis; quicumque dixerit hu-

NVM
216

monti, tollere & mittere in mare, & non hesita-
 verit in corde suo, sed crediderit, quia quodcumque
 dixerit, fiat, fiet ei. Propterea dico vobis, omnia
 quaecumque orantes petitis, credere; quia accipietis
 & evenient vobis. Totidem fere verbis de si- *Matt. 21*
 culnea & montis translatione confirmat B. 21,
 Matthæus.

21. Sine dubio hæc magna sunt, & sine evi-
 denti miraculo fieri non possunt. Consequen-
 ter fiducia magna haberi debet, quæ mira-
 culum pariat, & rem quæ in nostra potestate
 non est, factu facilem reddat. Non est o-
 pus, ut omnes hanc fiduciam miraculorum
 queramus. Satis nobis esse debet; si eius cō-
 ditiones optemus, & plusquam miraculorū
 patratiōem ambiamus, prosequamur & ve-
 re possideamus. *Dispositio*
 Conditions verò seu dis- *ones.*
 positiones ad hanc confidentiam consequen-
 dam sunt, insignis in Deum *charitas ac proximi-*
dilectio. Deinde *conformitas* omnimoda vo-
 luntatis nostræ, cum Dei beneplacito, non
 tantum in generali; sed & in omnibus &
 singulis, & maximè in re, quæ patrari, per-
 ficiq; ex vi illius confidentiæ debet. Re-
 quiritur & *fides*, non generatim accepta; sed
 certitudo de re perficienda, quam molimur,
 & quidem incitati, motiq; a spiritu divino.
 Denique *oratio* necessaria est, quæ fiduciæ est
 instrumentum, quæque actutum impetrat
 subinde ab omnipotente, quod homo infi-

rimus, ne vel longissimo quidē temporis intervallo attingere potest.

Mat. II. 22. Quod hic optare possimus, est: ut preceptum illud Christi impleamus. *Habere fidē Dei.* ac certō nobis persuadeamus, verissima esse omnia, quæ à prima veritate credenda per ecclesiam proponuntur. Fidamus etiā divinæ bonitati, & certo & infallibili assensu, Deum petentibus ad salutem necessaria nullo modo negaturum, quacumque demū forma modove id conceilerit. Diffidamus de nobis omnino, & exuamus omnem opinionem speciosam de viribus, potestate nostra ac meritis: totam spem conijciamus in eius, qui de nobis, quam optimè mereri desiderat, benevolentiam. Humiliemus animas nostras, coram eo, & conemur quotidie minuere defectus nostros; augere virtutes, sincero ardentiq̃ amore erga ipsum affici. Et quantum ipsum dilexerimus, tantum dem nosmet ipsi odio sancto prosequamur. Hæc est via, admiranda quædam patrandi: non prodigia aut miracula, quibus montes transferemus corporales; sed spiritualia quædam monstra propellendi, ac præclarissima quæque ad honorem divinæ maiestatis efficiendi, longè maiori nostro merito ac gloria Dei, minori animæ nostræ periculo, quàm si ficulneam solo verbo transplantemus in mare. plura dicerem; nisi eodem argumento

filius

fufius egiffem libro fecundo de studio per-
fectionis.

23. Tantum fupereft vt declarem *factum*
efle vespere & mane diem quintum. Quo die or- Gen. 1. 5
bis conditi, dixit Dominus Deus *producant a-* 23.
qua reptile anima vivens, & volatile super terram,
sub firmamento caeli. Ad quod veniunt Divus
Ambrosius alludit versu quodam.

Feria quinta ad Vesperas,

Magne Deus potentia,
Qui ex aquis ortum genus,
Partim remittis gurgiti,
Partim levas in aera.

Demersa lymphis imprimens,
Subiecta caelis irrigans,
Vt stirpe vna prodita.
Diversa rapiant loca.

Tum ad spiritum ita rem applicat,

Largire cunctis servulis,
Quos mundat vnda sanguinis,
Nescire lapsus criminum,
Nec ferre mortis tadium.

Vt culpa nullum deprimat,
Nullum levet iactantia,
Elisa mens ne concidat,
Alata mens ne certuat.

Hic

Hæc piè & ad mores aptissimè sanctus pater
 Ex aquis ergo baptismatis pisces & aves pro-
 ducuntur. Quidam inferne remanent; alij
 superne feruntur. Priores sunt, qui observa-
 tione mandatorum contenti ac communi in
 Deum fiducia, reprobant in mari huius mundi
 quoad corpus: quoad animam tamen, non
 desunt fontes ac fluvij spiritualium gratiarum,
 quibus immergantur ac natent. At verò qui
 speciali quadam fiducia, instar avium, cele-
 stia petunt loca, hi solem perpetuò intuentur,
 eius radijs incalescunt, atque estuant. vicin-
 issimi cælis, diem, quo æternum solem intue-
 rentur expectantes. Sic ergo factum est vespere
 & mane dies quintus.

SECTIO QUINTA.

*Dies sextus. De rupe sexta, perfecta sibi
 resignatione.*

1. **Q**Uò viciniore sumus montis cacu-
 cumini eò ascensus difficilior, &
 casus periculiosior. Deus bonè! quale præ-
 cipitium, ab hoc gradu delabi ad primum,
 imò relabi in peccatorum abyssum? At De-
 us faxit meliora. Hic dies sextus, tenebras
 quoque ac vesperam posuit latibulum suum.
 Multi enim: & esse volunt quod sunt; & semper
 facere quod volunt. Hoc studiosi perfectionis

*Voluntas
 propria
 pernicio-
 sa.
 Nota*